Warszawa, 2016-04-08

OPINIA LEGISLACYJNA
w sprawie
***Projektu ustawy o usługach zaufania, identyfikacji elektronicznej oraz zmianie niektórych ustaw* (UC58)**

Sygn. dok.: O/PL/001/16

Jednym z głównych celów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. *w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (eIDAS)* (dalej: eIDAS) jest stworzenie ogólnoeuropejskich ram prawnych dla **szerokiej rozpoznawalności różnego poziomu identyfikacji elektronicznej** i związanych z nią elektronicznych podpisów, pieczęci, znaczników czasu, certyfikatów witryn internetowych i innych usług opartych o praktyczne zastosowanie powyższych narzędzi, zarówno w administracji publicznej jak i w biznesie oraz relacjach z konsumentami.

Z przykrością zauważamy, że w zaproponowanym brzmieniu, **ustawa o usługach zaufania nie spowoduje żadnej zmiany jakościowej**. Obok realizacji wymagań nałożonych przez eIDAS, ustawa stanowi bowiem zmianę głównie w warstwie nazewniczej i administracyjnej i może na wiele lat ugruntować brak powszechnej akceptacji w Polsce dla innowacyjnych cyfrowych usług zaufania, a koncentrując się głównie na „kwalifikowanym podpisie elektronicznym" utrwala jako słuszny dotychczasowy model, który jak dobrze wiadomo się nie sprawdził w masowym, praktycznym zastosowaniu przez obywateli.

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039-19-22 KRS 0000474028

1. Uwagi do projektu ustawy o usługach zaufania, identyfikacji elektronicznej oraz zmianie niektórych ustaw

Główne uwagi do projektu ustawy:

- **brak wskazania ram prawnych dla niekwalifikowanych usług zaufania**, które mogłyby być uznawane przez administrację publiczną, chociażby na zasadzie dobrowolności i wewnętrznej decyzji jednostki, tam gdzie proces obsługi sprawy i wynikający z pozyskanych danych akceptowalny poziom ryzyka umożliwiają efektywne jej rozpatrzenie - **co najmniej** powinny powstać ramy prawne umożliwiające przyjmowanie pism podpisanych zaawansowanym podpisem elektronicznym lub zaawansowaną pieczęcią elektroniczną, które zostały zabezpieczone pieczęcią dostawcy usługi zaufania udostępniającego możliwość weryfikacji autentyczności dokumentu, złożonych na nim podpisów lub pieczęci oraz integralność treści dokumentu,
- **przepisy ustawy dotyczące odpowiedzialności karnej** związanej ze składaniem podpisów kwalifikowanych lub zaawansowanych powinny zostać skonstruowane w taki sposób, aby nie uniemożliwiały tworzenia usług dostępnych drogą elektroniczną wspierających złożenie podpisu lub pieczęci elektronicznej. Aktualne brzmienie zapisów powoduje, że świadczenie przez dostawców usług tzw. podpisów serwerowych lub podpisów w locie, które są realizowane w postaci platform pośredniczących, umożliwiających wykonanie przez użytkownika złożenia oświadczenia woli a następnie dokonania technicznej czynności złożenia podpisu z wykorzystaniem certyfikatu użytkownika lub podmiotu w jego imieniu (np. podpis serwerowy) może zostać potraktowane jako zagrożone karą, co **skutecznie uniemożliwi świadczenie tego typu usług z terytorium RP**. Zapisy te mogą być niezgodne z prawem unii europejskiej, jako sprzeczne z treścią eIDAS,
- **brak jest** jakichkolwiek **rozwiązań prawnych umożliwiających interoperacyjność** komercyjnych systemów dostawców usług zaufania z infrastrukturą publiczną, w szczególności platformą ePUAP i profilem zaufanym, które umożliwiałyby stworzenie e-usług wspierających obywateli i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie e-doręczenia korespondencji z i do urzędów z wykorzystaniem platform pośredniczących i dostępnych interfejsów API - otwarcie istniejącej infrastruktury na współpracę z doświadczonymi dostawcami usług internetowych z pewnością w sposób znaczący wpłynęłoby na zamianę korespondencji papierowej na tańszą, szybszą, ekologiczną i wygodniejszą formę elektroniczną komunikacji obywateli z publiczną administracją.
- **brak jest** podstawy prawnej **umożliwiającej akceptację przez jednostki administracji publicznej dokumentów elektronicznych** potwierdzonych zaawansowaną pieczęcią elektroniczną pochodzących od innych jednostek administracyjnych (np. wyciągów i odpisów z różnych rejestrów czy akt spraw). Pieczęcie elektroniczne powinny móc funkcjonować wszędzie tam, gdzie wymagane są zaświadczenia od podmiotów prawnych, przy czym nie jest uzasadnione, aby we wszystkich przypadkach musiały spełniać wymogi dla kwalifikowanych pieczęci.

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039–19-22 KRS 0000474028

a. Akceptacja różnego rodzaju podpisów elektronicznych

Mając świadomość, że rozporządzenie unijne stosuje się bezpośrednio, a podstawowym celem zaproponowanej ustawy jest techniczne wdrożenie do porządku prawnego RP obowiązków nałożonych na państwa członkowskie, mimo wszystko uważamy, że to właśnie teraz, **w ramach proponowanej ustawy o usługach zaufania niezbędne jest wprowadzenie kilku kierunkowych zapisów, które dadzą podstawę prawną dla wprowadzenia jakościowej zmiany w zakresie akceptowalności niekwalifikowanych form podpisów i pieczęci elektronicznych**, które przy transparentności stosowanych metod i poziomu identyfikacji użytkowników wskazywanych przez dostawców usług zaufania oraz analizie ryzyka przez uczestników procesu, dla konkretnych spraw **na zasadzie upoważnienia do akceptacji umożliwią przyjmowanie dokumentów elektronicznych przez administrację publiczną i posługiwanie się nimi w obrocie gospodarczym.** Warto rozważyć odwołanie się w przepisach do definicji dokumentu elektronicznego opisanej w eIDAS oraz przyjęcie zasad ogólnych dotyczących „zabezpieczonego" dokumentu elektronicznego rozumianego jako zawierającego podpisy lub pieczęcie zgodnie z eIDAS. Rozwiązanie takie pozwoli co najmniej na skokowe zwiększenie wygody i oszczędności dla obywateli, biznesu i administracji, a jak wskazują światowe przykłady pozwoli uzyskać dodatkowe korzyści dla wszystkich uczestników z cyfryzacji komunikacji i obiegu dokumentów.

Kluczowe jest też otwarcie na możliwość akceptacji różnych profili zaufanych a nie tylko i wyłącznie profilu zaufanego ePUAP, jako równoważnego w kontaktach z administracją z podpisem kwalifikowanym. Aby uznanie nowo powstających wygodnych i pewnych metod weryfikacji tożsamości obywateli było możliwe, proponujemy zamiast wskazywania wyłącznie profilu zaufanego ePUAP, stworzyć rozwiązanie bardziej elastyczne w postaci listy profili zaufanych, ustalanych w drodze rozporządzenia lub rejestru prowadzonego przez właściwego ministra ds. informatyzacji. Takie podejście umożliwi akceptację i podstawę prawną do uznania rozwiązań stworzonych w przyszłości przez inne jednostki administracji publicznej niż operator profilu zaufanego ePUAP, a także narzędzi komercyjnych usługodawców, które spełniać będą określone wymagania techniczne i organizacyjne, dla uznania profilu za zaufany, bez potrzeby przeprowadzania trudnego procesu legislacyjnego, który będzie niezbędny dla zmiany treści ustawy.

Brak wprowadzenia chociażby kierunkowego podejścia w przedstawionych powyżej sprawach spowoduje, że nadal znaczącym ograniczeniem dla udostępniania usług publicznych i korespondencji z administracją będzie posiadanie kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego lub profilu zaufanego, a odejście od tego podejścia będzie znów wymagała zmian ustawowych, co jak pokazuje praktyka, skutecznie zredukuje otwartość na nowe, choć bardzo dobre, rozwiązania.

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039–19-22 KRS 0000474028

b. Podpis chmurowy / serwerowy

Analiza światowych trendów w rozwoju technologii i mobilnej komunikacji oraz pełne zrozumienie dla konieczności zachowania zasad bezpieczeństwa obywateli i pewności obrotu dokumentami, umożliwiają rozpoczęcie świadczenia innowacyjnych usług, takich jak składanie „serwerowych podpisów i pieczęci elektronicznych" czy „podpisu w locie", które w wyniku działania technologicznych platform pośredniczących, działając w imieniu i na rzecz uprawnionego podmiotu po odpowiedniej e-identyfikacji i autoryzacji, są umieszczane automatycznie przez dostawców usług zaufania na dokumentach. Niestety, **wprowadzenie do projektu ustawy szeregu zapisów, które ograniczają polskiego dostawcę usług zaufania, nakładając na niego dodatkowe ramy i obowiązki lub trudności interpretacyjne, w praktyce uniemożliwiają świadczenie z terytorium RP innowacyjnych technologicznie usług** zaawansowanego lub kwalifikowanego e-podpisu lub e-pieczęci w chmurze, które są dopuszczalne w ramach przepisów eIDAS. Uważamy, że w związku z transgranicznym charakterem Internetu, ustawa nie powinna blokować pełnej swobody świadczenia i eksportowania z terytorium RP usług, które są zgodnie z treścią rozporządzenia, inaczej lokalne przepisy będą wprost skutkować ograniczeniem konkurencyjności polskich dostawców usług zaufania na rynku europejskim jak i wewnętrznym. Ryzyko jest o tyle istotne, że w przypadku narzędzi kwalifikowanych usług zaufania przepisy eIDAS nakładają obowiązek ich powszechnego uznawania w całej UE, a co za tym idzie podmioty zagraniczne będą w stanie dostarczyć usługi wygodniejsze i tańsze, natomiast wynik ich usług będzie musiał być akceptowany przez polskie sądy i podmioty publiczne.

c. Otwartość na komercyjne e-usługi wspierające e-administrację

Jak pokazał sukces masowego składania deklaracji podatkowych PIT przez Internet, obok stworzenia procesu umożliwiającego identyfikację użytkownika na akceptowalnym poziomie wiarygodności, tj. na podstawie danych z dużą dozą prawdopodobieństwa wyłącznie mu znanych oraz oceny ryzyka, **do skali powodzenia rozwiązania e-PIT znacząco przyczyniło się umożliwienie interoperacyjności dla zewnętrznych usług i aplikacji do dostarczania oczekiwanych danych za pośrednictwem komercyjnych rozwiązań** (tu: programów komputerowych wspierających wypełnienie formularza PIT). Biorąc pod uwagę fakt, iż tempo rozwoju e-usług wspierających administrację w kontakcie z obywatelami nie jest duże oraz słabą rankingową pozycję Polski w cyfryzacji administracji, e-Izba postuluje wprowadzenie do ustawy o usługach zaufania podstawy prawnej dla wytyczenia zasad interoperacyjności umożliwiających integrację ePUAP i profilu zaufanego z komercyjnymi usługami. Z uwagi na czas niezbędny do wypracowania szczegółowych warunków jakie powinny zostać spełnione dla umożliwienie integracji, ustawa może przewidywać delegację określenia warunków technicznych i organizacyjnych takich ram interoperacyjności poprzez rozporządzenie Ministra ds. informatyzacji (Ministerstwa Cyfryzacji).

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039–19-22 KRS 0000474028

d. Ramy dla interoperacyjności z usługami komercyjnymi elektronicznego doręczania dokumentów

Aktualne zapisy projektu ustawy nie umożliwiają, nawet na zasadach dobrowolności poszczególnych jednostek administracji, realizacji usług elektronicznego doręczania dokumentów do i z danej jednostki z wykorzystaniem zewnętrznych platform pośredniczących – w praktyce wymuszając jako jedyny sposób możliwość dokonywania takich czynności bezpośrednio za pomocą interfejsu użytkownika platformy ePUAP, tj. formularzy i elektronicznej skrzynki podawczej tam właśnie dostępnych. W ocenie e-Izby, aby zapewnić realizację celu jak najszybszego doprowadzenia do popularyzacji elektronicznych kanałów komunikacji obywateli z administracją publiczną, treść ustawy o usługach zaufania powinna przewidywać możliwość stworzenia tego typu rozwiązań przez dostawców usług zaufania oraz ustalenia warunków technicznych i organizacyjnych dla takich dostawców do integracji z platformą ePUAP, aby na przykład po stronie administracji publicznej mógł funkcjonować jeden system, jednak po stronie obywateli możliwa była różnorodność i ciągłe ulepszanie jakości dzięki konkurencji w pozyskiwaniu obywateli jako klientów wygodnych usług komercyjnych, zintegrowanych z usługami e-administracji.

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039–19-22 KRS 0000474028

2. Rekomendacje szczegółowe zmian w projekcie ustawy o usługach zaufania, identyfikacji elektronicznej oraz zmianie niektórych ustaw

Nr przepisu	Treść przepisu	Problem	Propozycja rozwiązania
Art. 3	Art. 3. Kwalifikowane podpisy elektroniczne, kwalifikowane pieczęcie elektroniczne i kwalifikowane elektroniczne znaczniki czasu wydane przez dostawców świadczących kwalifikowane usługi zaufania, mających siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej (UE) lub państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), uznaje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za kwalifikowane podpisy elektroniczne, kwalifikowane pieczęcie elektroniczne oraz kwalifikowane elektroniczne znaczniki czasu.	Zapis art. 3 jest nieprawidłowy w swojej treści: „…wydane przez dostawców świadczących kwalifikowane usługi zaufania …" należy zamienić na zapis „… weryfikowane certyfikatami kwalifikowanymi wydanymi przez dostawców świadczących kwalifikowane usługi zaufania …"	Podpis elektroniczny lub pieczęć elektroniczna weryfikowana kwalifikowanym certyfikatem powinna mieć uznanie niezależnie od tego, kto jest osobą składającą podpis lub podmiotem składającym pieczęć. Zapis sugeruje, że podpisy i pieczęcie uznane w Polsce mogą składać tylko dostawcy usług zaufania.
Art. 23 ust 3	Art. 23. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wymagania organizacyjno-techniczne krajowej infrastruktury zaufania, w szczególności: (...) 3) tryb tworzenia i wydawania certyfikatów kwalifikowanego dostawcy usług zaufania oraz krajowego centrum certyfikacji kwalifikowanych usług zaufania, służących do weryfikacji zaawansowanych podpisów elektronicznych lub zaawansowanych pieczęci elektronicznych, o których mowa w Załączniku I lit. g, Załączniku III lit. g lub Załączniku IV lit. h eIDAS,(...).	„wydawania certyfikatów kwalifikowanego dostawcy usług zaufania"	Nie zdefiniowano o jakie certyfikaty chodzi w sytuacji gdy eIDAS nie definiuje tego typu certyfikatów. Jeśli natomiast to mają być jakieś dodatkowe certyfikaty, to rozporządzenie powinno określać nie tylko ich tworzenie i wydawanie, ale także unieważnianie.
Art. 25 ust 1 pkt 4)	Art. 25. 1. Organ nadzoru wydaje decyzję o wykreśleniu dostawcy kwalifikowanych usług zaufania z rejestru i odebraniu dostawcy statusu kwalifikowanego lub decyzję o	"pojęcie użycia danych do składania zaawansowanych podpisów elektronicznych lub zaawansowanych pieczęci elektronicznych [...]	Prosimy o wyjaśnienie co oznacza pojęcie "użycia danych do składania podpisów w sposób wykraczający poza zakres ich stosowania". Czy to

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039–19-22 KRS 0000474028

	wykreśleniu wpisu świadczonych przez niego usług z rejestru i odebraniu im statusu kwalifikowanego w przypadku: (...) 4) użycia danych do składania zaawansowanych podpisów elektronicznych lub zaawansowanych pieczęci elektronicznych kwalifikowanego dostawcy usług zaufania, o których mowa w Załączniku I lit. g eIDAS, Załączniku III lit. g eIDAS lub Załączniku IV lit. h eIDAS w sposób wykraczający poza zakres ich stosowania.	wykraczający poza zakres ich stosowania" jest nieprecyzyjne	w założeniu miało być odniesieniem do art. 32?
Art. 25 ust. 4	Art. 25. 1. Organ nadzoru wydaje decyzję o wykreśleniu dostawcy kwalifikowanych usług zaufania z rejestru i odebraniu dostawcy statusu kwalifikowanego lub decyzję o wykreśleniu wpisu świadczonych przez niego usług z rejestru i odebraniu im statusu kwalifikowanego w przypadku: (...) 4. Dostawca usług zaufania, który świadczy niekwalifikowaną usługę zaufania, obowiązany jest do informowania organu nadzoru o zaprzestaniu świadczenia tej usługi. Po uzyskaniu takiej informacji organ nadzoru wykreśla dostawcę z rejestru.;	Zmiana punktu z bezwzględnego wykreślenia na adekwatne zmiany w rejestrze wynikające z usunięcia danej usługi.	Przepis wskazuje wykreślenie dostawcy w przypadku zaprzestania świadczenia przez niego usługi. Tymczasem jeden podmiot może świadczyć więcej niż jedną usługę, w szczególności może to mieć zastosowanie do podmiotów świadczących usługi kwalifikowane i niekwalifikowane. Dostawca powinien mieć status kwalifikowanego tak długo jak świadczy co najmniej jedną usługę kwalifikowaną. Wykreślenie z rejestru powinno nastąpić po wykreśleniu ostatniej usługi.
Art. 28	Art. 28. 1. Kwalifikowany dostawca usług zaufania jest obowiązany: 1) posiadać zabezpieczenie w wysokości odpowiadającej co najmniej minimalnej sumie gwarancyjnej określonej w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 5 w postaci: a) poręczenia bankowego, b) gwarancji bankowej,	Zabezpieczenie powinno być możliwe w postaci jednej z przedstawionych opcji a nie wszystkich łącznie.	Doprecyzować, że zabezpieczenie może być zrealizowane za pomocą rozwiązania wg wyboru dostawcy z listy wskazanej.

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039-19-22 KRS 0000474028

	c) gwarancji ubezpieczeniowej, d) zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego, e) hipoteki, albo 2) posiadać ważną umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone odbiorcom usług zaufania powstałe w okresie świadczenia usług zaufania. 2. Kwalifikowany dostawca usług zaufania jest obowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wygaśnięcia zabezpieczenia lub upływu terminu ważności umowy ubezpieczenia, przekazywać organowi nadzoru, drogą elektroniczną, potwierdzenie utrzymywania zasobów finansowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 albo potwierdzenie zawarcia umowy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 2. 3. W przypadku gdy kwalifikowany dostawca usług zaufania nie wykona obowiązku, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru w terminie 14 dni od dnia upływu terminu wykonania tego obowiązku wydaje decyzję o nałożeniu na dostawcę kary pieniężnej w wysokości do 50 000 złotych. 4. Kara stanowi dochód budżetu państwa. 5. Kara pieniężna podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. 6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres		

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039–19-22 KRS 0000474028

	ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, termin objęcia ochroną ubezpieczeniową oraz minimalną sumę gwarancyjną, uwzględniając dostępność usług ubezpieczenia i specyfikę działalności prowadzonej przez kwalifikowanych dostawców usług zaufania.		
Art.30	Art. 30. Wydając kwalifikowany certyfikat dla usługi zaufania, kwalifikowany dostawca usług zaufania weryfikuje, za pomocą środków określonych w polityce certyfikacji, tożsamość oraz wszelkie specjalne atrybuty, które zawiera ten certyfikat.	Niektóre atrybuty w certyfikacie, jak np. nazwa stanowiska pracownika przy wydawaniu pieczęci elektronicznej powinny wynikać z oświadczenia podmiotu, któremu udzielany jest certyfikat nie zaś z weryfikacji np. treści umowy o pracę. Część danych jest wpisywana do certyfikatu na wniosek podpisującego.	Uzupełnić zapis w sposób umożliwiający umieszczenie w certyfikacie atrybutów specyficznych dla danego certyfikatu na podstawie oświadczenia podmiotu, któremu wystawiany jest certyfikat.
Art. 32	Art. 32. Zaawansowany podpis elektroniczny lub zaawansowana pieczęć elektroniczna weryfikowane przy pomocy certyfikatu wydanego przez organ nadzoru kwalifikowanemu dostawcy usług zaufania, służą do: 1) podpisywania certyfikatów kwalifikowanych, o których mowa w załączniku 1 lit. g, załącznik 3 lit. g, załącznik 4 lit. h eIDAS wydanych w wykonaniu umów o świadczenie usług zaufania; 2) podpisywania informacji o statusie certyfikatów kwalifikowanych, w tym listy zawieszonych lub unieważnionych certyfikatów; 3) podpisywania innych certyfikatów na potrzeby realizacji czynności lub usług zaufania związanych ze świadczeniem kwalifikowanych usług zaufania przez ten podmiot.	Dodanie do art. 32 punktu 4) w treści: "4) weryfikowania zaawansowanych podpisów lub pieczęci elektronicznych w realizacji innych potwierdzeń będących wynikiem działania kwalifikowanej usługi zaufania"	Przepis uniemożliwia wydanie certyfikatu na potrzeby innych kwalifikowanych usług określonych rozporządzeniem eIDAS, w szczególności kwalifikowanego elektronicznego znacznika czasu, kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, kwalifikowanego certyfikatu uwierzytelnienia witryn internetowych

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039-19-22 KRS 0000474028

Art. 42 ust. 6	Art. 42. (...) 6. Minister właściwy ds. informatyzacji może powierzyć innemu podmiotowi publicznemu realizację czynności, o których mowa w ust. 3 i 4.	W przypadku gdy Minister ds. informatyzacji byłby operatorem notyfikowanego systemu powinien móc także powierzyć czynności dot. ust. 5.	Organ nadzoru nie powinien być jednocześnie organem odpowiedzialnym za system identyfikacji elektronicznej.
Art. 47, Art. 48	Art. 47. 1. Kto składa kwalifikowany podpis elektroniczny lub zaawansowany podpis elektroniczny z wykorzystaniem danych do składania podpisu elektronicznego przyporządkowanych do innej osoby, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3. 2. Tej samej karze podlega kto wykorzystuje pieczęć elektroniczną lub podpis zaawansowany osoby prawnej, nie będąc do tego uprawnionym. 3. Tej samej karze podlega ten, kto składa zaawansowany podpis elektroniczny lub zaawansowaną pieczęć elektroniczną kwalifikowanego dostawcy usług zaufania za pomocą danych przyporządkowanych do tego podmiotu nie będąc uprawnionym. Art. 48. Kto bez uprawnienia kopiuje lub przechowuje nieprzyporządkowane do niego dane do składania zaawansowanego podpisu elektronicznego lub inne dane, które mogłyby służyć do ich odtworzenia, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3.	Przepisy blokują możliwość składania podpisów przez platformy pośredniczące, w szczególności w imieniu i na rzecz swoich użytkowników realizując podpisy chmurowe i w locie, które eIDAS co do zasady dopuszcza. Zapis ust. 48 nie jest precyzyjny w zakresie wpływu na czynności techniczne dokonywane przez dostawców usług zaufania - czy np. możliwość dokonywania kopii bezpieczeństwa danych służących do składania podpisu przez dostawców usług zaufania wynika z uprawnienia związanego z wydaniem certyfikatu.	Przepisy powinny umożliwiać składanie podpisów i pieczęci elektronicznych w imieniu i na rzecz użytkownika jako czynności technicznej wynikającej z danej autoryzacji podpisującego do dokonania takiej czynności.
Art. 54 pkt 1)	Art. 54. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 33	Bez posiadania profilu zaufanego ePUAP lub podpisu kwalifikowanego, zapis taki uniemożliwia praktycznie wyrażenie pełnomocnictwa w drobnych sprawach np. za pomocą złożenia na	Rekomendujemy wprowadzenie podstawy prawnej w postaci możliwości uznawania pełnomocnictw na dokumentach elektronicznych z podpisem na niższym poziomie niż kwalifikowany, na

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039-19-22 KRS 0000474028

	a) § 2a otrzymuje brzmienie: „§ 2a. Pełnomocnictwo w formie dokumentu elektronicznego powinno być podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.”, b) § 3a otrzymuje brzmienie: „§ 3a. Jeżeli odpis pełnomocnictwa lub odpisy innych dokumentów wykazujących umocowanie zostały sporządzone w formie dokumentu elektronicznego, ich uwierzytelnienia, o którym mowa w § 3, dokonuje się podpisując odpisy kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. Odpisy pełnomocnictwa lub odpisy innych dokumentów wykazujących umocowanie uwierzytelniane elektronicznie są sporządzane w formatach danych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 tej ustawy.”;	dokumencie elektronicznym zaawansowanego podpisu elektronicznego na platformie dostawcy usług zaufania, nawet w sytuacji gdy nie ma ryzyk wynikających z takiej czynności a dokonana jest ona z użyciem identyfikacji pozwalającej dostatecznie zweryfikować wiarygodność tożsamości przez jednostkę publiczną. Przykładowo: podczas pobytu pracownika za granicą, nie będzie możliwe wygodne wyrażenie zgody na odbiór karty NFZ EKUZ przez pracodawcę w celu zapewnienia kontynuacji ochrony pracownika koniecznej z powodu upływu ważności poprzedniej karty. Odbiór karty EKUZ upoważnionemu pracodawcy za pomocą niekwalifikowanych narzędzi identyfikacyjnych, nie rodzi żadnego ryzyka dla obywatela. Jeśli pracownik nie dysponował ani podpisem kwalifikowanym ani profilem zaufanym ePUAP, przy obecnym zapisie konieczne będzie poniesienie wysokich kosztów, bowiem w praktyce oznacza to konieczność przysyłania upoważnienia na piśmie z własnoręcznym podpisem, którego i tak urząd samodzielnie nie zweryfikuje pod kątem wiarygodności na poziomie wyższym niż dowody wynikające z potencjalnie umieszczonych treści na dokumencie elektronicznym poświadczonym podpisem na poziomie zaawansowanym i potwierdzonym pieczęcią dostawcy usług zaufania. Podobnie, dowód z udzielenia pełnomocnictwa w systemie teleinformatycznym administracji (po odpowiedniej e-identyfikacji) poprzez	zasadzie dobrowolności, w stosunku do wybranych spraw, które nie powodują istotnego ryzyka dla obywatela związanych z uznaniem takiego pełnomocnictwa.

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039-19-22 KRS 0000474028

		interfejs obsługi (np. www), jeśli zostanie utrwalony na dokumencie elektronicznym automatycznie utraci zdolność dowodową ze względu na brak umieszczenia w nim podpisu kwalifikowanego lub profilu zaufanego.	
Art. 53, Art. 54-56, Art. 58-59, Art. 61, Art. 64-65, Art. 67, Art. 69, Art. 75, Art. 77-80, Art. 85, Art. 88-89, Art. 91-92, Art. 95-96, Art. 103-104, Art. 106, Art. 108-109, Art. 111	W ustawie […] wprowadza się następujące zmiany *lub* otrzymuje brzmienie: […] z wykorzystaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu elektronicznego potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP *lub* […] opatrzenia (...) kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP *lub* […] wymaga użycia notyfikowanego środka identyfikacji elektronicznej […] *itp.*	Rozwiązania techniczne w zakresie podpisu elektronicznego dopuszczane do zastosowania są wielokrotnie powtórzone i zapisane w kilkudziesięciu zmienianych ustawach, które będą wymagały ponownej zmiany po dopuszczeniu innych rozwiązań w przyszłości. Projekt wyznacza wyłącznie profil zaufany ePUAP jako narzędzie umożliwiające wygodną komunikację z administracją publiczną, zamykając możliwość wykorzystania innych narzędzi, które w poszczególnych sprawach mogą być bardziej efektywne. Projekt ustawy pomija szereg wprowadzanych przez rozporządzenie eIDAS nowych usług zaufania, np. kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, kwalifikowanej pieczęci elektronicznej jak również usług niekwalifikowanych. W naszej opinii nowe rozwiązania mogą być z powodzeniem wykorzystywane w korespondencji z podmiotami świadczącymi zadania publiczne, na przykład na zasadzie dobrowolności i gotowości technicznej danego urzędu.	Zmienić wszystkie zapisy w ustawach dot. dopuszczalnych metod „kwalifikowanego podpisu elektronicznego" i „podpisu elektronicznego potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP" na odwołanie do jednego punktu ustawy o usługach zaufania definiującego te metody. Zdefiniowanie możliwych metod dokonania czynności w formie elektronicznej poprzez: „- zastosowanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego, - podpisu elektronicznego potwierdzonego profilem **zaufanym wpisanym na listę prowadzoną przez Ministra ds. informatyzacji,** **- krajowego lub notyfikowanego środka identyfikacji elektronicznej,** **- kwalifikowanej pieczęci elektronicznej,** **- kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego**". Wprowadzenie zapisu pozwalającego podmiotom publicznym dodatkowo na wykorzystanie innych usług zaufania niż wyżej wymienione na zasadzie **dobrowolności**. Utworzenie listy usług udostępniających profil zaufany dopuszczany przez Ministra ds. informatyzacji do celów korespondencji z podmiotami świadczącymi zadania publiczne (na początek na tej liście będzie jeden profil zaufany ePUAP).
Art. 56 ust. 2	W ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów	Notyfikowane środki identyfikacji elektronicznej wejdą w życie, zgodnie z	Zmienić sformułowanie „wymaga użycia notyfikowanego środka

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039–19-22 KRS 0000474028

	realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114, 183 oraz z 2015 r. poz. 1333) wprowadza się następujące zmiany: […] 3) w art. 20a ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Uwierzytelnienie użytkowników systemu teleinformatycznego korzystających z usług *online* udostępnianych przez podmioty określone w art. 2 wymaga użycia notyfikowanego środka identyfikacji elektronicznej, adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa wymaganego dla usług świadczonych w ramach tych systemów, lub profilu zaufanego ePUAP, lub kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli certyfikat ten może służyć do uwierzytelniania.”.	propozycją zapisaną w art. 119 ust. 1, dopiero pod koniec 2018 r. W związku z tym proponujemy dopuszczenie wdrożenia przed tym terminem krajowych (nie notyfikowanych) środków identyfikacji elektronicznej do uwierzytelniania użytkowników w kontaktach z podmiotami realizującymi zadania publiczne.	identyfikacji elektronicznej” na „wymaga użycia **krajowego** lub notyfikowanego środka identyfikacji elektronicznej”. Wprowadzić odrębną ustawą regulacje dot. krajowych środków identyfikacji elektronicznej oraz ich poziomów bezpieczeństwa.
Supozycja ogólna		Brak propozycji regulacji w zakresie tworzenia listy dostawców niekwalifikowanych usług zaufania	Lista dostawców usług zaufania powinna obejmować także **niekwalifikowanych dostawców usług zaufania**, którzy powinni wskazać publicznie dostępne adresy URL, pod którymi możliwe będzie zweryfikowanie przez osoby trzecie – użytkowników tych usług – ich wiarygodności (np. weryfikacja niekwalifikowanego zaawansowanego podpisu elektronicznego, pieczęci elektronicznej, znacznika czasu itp.).

Izba Gospodarki Elektronicznej (e-Izba)
T + 48 500 390 172 E BIURO@ECOMMERCEPOLSKA.PL I WWW.ECOMMERCEPOLSKA.PL
A RONDO ONZ 1, 00-124 WARSZAWA NIP 701-039–19-22 KRS 0000474028